

STORTINGET

Representantforslag 82 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Arne Nævra, Audun Lysbakken,
Kari Elisabeth Kaski og Lars Haltbrekken

Dokument 8:82 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Arne Nævra, Audun Lysbakken, Kari Elisabeth Kaski og Lars Haltbrekken om mer effektiv bruk av strøm

Til Stortinget

Bakgrunn

For å redde verden fra dramatiske klimaendringer må fossil energibruk fases ut. For å klare dette trengs en kraftfull satsing på overgang til fornybar energi. Men også den fornybare energibruken har miljøkonsekvenser. Energieffektivisering begrenser også de negative miljøkonsekvensene av fornybar energi og frigjør energi som kan brukes til å erstatte fossil energi. Energieffektivisering kan dessuten redusere husholdningenes og næringslivets energiutgifter. Økningen i strømpriser vinteren 2018/2019 har ikke gjort arbeidet for energieffektivisering mindre aktuelt.

Energibruk i bygg står for omkring 40 pst. av energiforbruket i Norge. Mye er gjort for å effektivisere energibruken i nye bygg. Her har særlig skjerpede tekniske byggeforskrifter vært viktige. For eksisterende bygningsmasse er politikken mindre kraftfull. Det er bred politisk enighet om at Norge skal ha som mål å spare 10 TWh energi i eksisterende bygninger innen 2030 sammenlignet med 2016. Dessverre er det ikke nok virkemidler på plass for å realisere målet, til tross for at Stortinget har anmodet regjeringen om en konkret nedtrappingsplan og en virkemiddelpakke for å klare det.

Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med energieffektivisering av bygg, Dokument 3:4

(2015–2016), konkluderte blant annet med at de juridiske virkemidlene for energieffektivisering ikke fungerer for eksisterende bygg. Riksrevisjonen vektla også at Enovas tilskudd til yrkesbygg har hatt begrenset effekt, at Enovas boligsatsing har liten effekt, og at Husbankens grunnlån har begrenset effekt på kort sikt. Likevel fremhever regjeringen Enova som et av de viktigste virkemidlene for å redusere energibruken i bygg.

Energieffektivisering i boliger

Halvparten av energibruken i bygg skjer i boliger. Rundt 40 pst. av eneboligene som er bebodde, er bygget i perioden 1956 til 1980. Dette utgjør rundt 425 500 eneboliger som nå har nådd en alder hvor de er modne for rehabilitering og oppgradering. En rekke rapporter dokumenterer energisparepotensialet i eksisterende boligmasse og at om oppgradering og modernisering skjer uten hensyn til energi, vil boligene være «fanget» i en fortsatt avhengighet av mye og billig energi i årtier fremover.

Enova er delfinansiert av husholdningene i Norge, gjennom ett øre påslag på nettarriffen. Derfor er det et paradoks at Enova får betydelig mer penger fra husholdningene enn det foretaket gir tilbake til boligeierne i form av energitiltak i boliger. Årlig kommer det inn ca. 400 mill. kroner fra husholdningenes nettarriffinnbetaling, mens husholdningsstøtten som ble utbetalt i 2017, bare var på om lag 165 mill. kroner. Satsingen på energieffektivisering i folks hjem må trappes opp.

Norske boligbyggelag (NBBL) la for ett år siden fram en fersk rapport som viste at om boligblokker blir energirehabiliteret, vil dette alene kunne gi 1,5 TWh i energisparing fram mot 2030. Til tross for dette viser rapporten at lite Enova-støtte utbetales til borettslag og sameier.

Energieffektivisering i yrkesbygg

Det er til sammen om lag 125 millioner m² yrkesbygg i Norge, og det er stor variasjon i hvor energieffektive disse er. Hovedbarrieren for at energieffektivisering i større grad blir implementert i bygningsmassen, er mangel på oppmerksomhet, systematikk og kompetanse hos byggeiere. Det er mange eksempler på at byggeiere med enkle tiltak har redusert energibruken med 20–30 pst.

Det offentlige, som eier 43 millioner m² yrkesbygg, og kommunene, som totalt eier 24 millioner m², er en stor og viktig aktør med tanke på å redusere energibruken. I dag er det noen offentlige aktører som går foran med tydelige energiambisjoner for bygningsmassen, men det er fortsatt mange bygg med et stort uutnyttet potensial. Klare ambisjoner fra det offentlige vil gi et sterkt signal til byggenæringen og ha stor påvirkning både på det som bygges, og på hvilke energikrav som vil gjøres gjeldende for profesjonelle aktørers rehabilitering av eksisterende bygningsmasse.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen sikre at Enova-satsingen på energiltak i folks hjem trappes opp til minst det nivået som husholdningene bidrar med til Enova i innbetalinger over nett tariffen. Den økte satsingen bør særlig inkludere tiltak på bygningskroppen som etterisolering og skifte til passivhusvinduer. Bygningskomponentene som fornyes, bør holde en energistandard opp mot hva som kreves i nybygg. Disse tiltakene må også omfatte borettslag og sameier.
2. Stortinget ber regjeringen etablere et prøveprosjekt med støtte til håndverkere som tilbyr energieffektiviseringstiltak, med mål om å få i gang marked for energieffektivisering blant boligeiere som skal sette i stand og pusse opp boligen sin.
3. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om et norsk regelverk for jevnlig energikartlegging i større virksomheter med tanke på at kartleggingen skal utløse kostnadseffektive energieffektiviseringstiltak.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til en støtteordning for innføring av energiledelse i yrkesbygg, hvor støtten er avhengig av at redusert energibruk dokumenteres.
5. Stortinget ber regjeringen legge fram en utredning om hvordan det offentlige som leietaker kan stille høyere krav til energieffektivisering i egne leiekontrakter, som igjen kan drive utviklingen av hele næringsbyggmarkedet.

19. februar 2019

Karin Andersen

Arne Nævra

Audun Lysbakken

Kari Elisabeth Kaski

Lars Haltbrekken